

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших
законів України щодо особливостей надання відомостей публічних
електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України,
та деяких інших публічних електронних реєстрів»
*(реєстр. № 14199 від 07.11.2025)**

***Анотація.** Інформаційна довідка містить результати аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів» (реєстр. № 14199 від 07.11.2025).*

***Ключові слова:** публічні електронні реєстри, доступ до відомостей реєстрів, обмеження доступу до реєстрів, резидент «Дефенс Сіті», реєстр «Дефенс Сіті», забезпечення національної безпеки й оборони.*

Вступ

Як зазначено в пояснювальній записці, проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів» (реєстр. № 14199 від 07.11.2025) (далі – законопроект) спрямований на створення ефективних механізмів обмеження доступу до відомостей деяких публічних електронних реєстрів в умовах дії воєнного стану та на захист підприємств оборонно-промислового комплексу України.

Варто звернути увагу та те, що законопроект був зареєстрований в Апараті Верховної Ради України 07 листопада 2025 року, тобто ще до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів» від 21 серпня 2025 року № 4576-IX, яке відбулося 18 листопада 2025 року.

За результатами аналізу положень законопроекту вважаємо за доцільне висловити такі міркування.

Основна частина

Частина шоста статті 90 Регламенту Верховної Ради України¹ встановлює, що законопроект може передбачати внесення змін лише до тексту первинного

¹ Регламент Верховної Ради України : Затверджений Законом України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>

законодавчого акта (закону, кодексу, основ законодавства тощо), а не до закону про внесення змін до цього законодавчого акта.

Закон України «Про правотворчу діяльність»² (набув чинності 20 вересня 2023 року, вводиться в дію через один рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні) визначає, що закон про внесення змін може передбачати внесення змін до структурного елемента кодексу, первинного закону: 1) в редакції, чинній на день внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради України (із зазначенням закону, що змінив зазначений структурний елемент останнім, якщо до нього вносилися зміни); 2) у редакції, що не набрала чинності, але міститься в кодексі, первинному законі з відтермінуванням набрання чинності, який був опублікований у порядку, встановленому законом (частина друга статті 13).

Також варто відзначити, що відповідно до підпункту 4 пункту 3 Правил оформлення проектів законів та основних вимог законодавчої техніки (далі – Правила)³ зміни вносяться до оригінального закону, а не до закону про внесення змін до цього закону. Однак, як зазначено в Правилах, існують деякі випадки, коли доцільно внесення змін до закону про внесення змін. Проте у такому разі зміни можуть вноситися тільки до другого його розділу, що стосується набрання ним чинності, якщо треба змінити термін або інше положення, що стосується порядку набрання чинності законом. У разі необхідності викладення перехідних положень, яких потребуватиме фактичне набрання чинності законом про внесення змін, такі правові норми слід вносити до основного закону, тобто доповнювати саме основний закон перехідними положеннями або ж, якщо перехідні положення є в основному законі, доповнювати чи змінювати їх.

Тобто, відповідно до зазначеного доцільним є внесення змін не до Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів», а до кодексу, первинних законів, в які було внесено зміни, а саме: Цивільного кодексу України, законів України «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», «Про публічні електронні реєстри», «Про авторське право і суміжні права».

До Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та

² Про правотворчу діяльність : Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>

³ Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації) : Апарат Верховної Ради України. Видання четверте, виправлене і доповнене. 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002451-06#Text>

деяких інших публічних електронних реєстрів» зміни варто вносити лише щодо розділу II «Прикінцеві положення».

При цьому слід брати до уваги, що відповідно до абзацу четвертого частини другої статті 4 Цивільного кодексу України зміни до Цивільного кодексу України можуть вноситися виключно законами про внесення змін до Цивільного кодексу України. Також абзацом третім частини другої статті 4 Цивільного кодексу України закріплено, що якщо суб'єкт права законодавчої ініціативи подав до Верховної Ради України проект закону, який регулює цивільні відносини інакше, ніж цей Кодекс, він зобов'язаний одночасно подати проект закону про внесення змін до Цивільного кодексу України.

Висновок

Зважаючи на викладене, зміни до Цивільного кодексу України та деяких інших законів України щодо особливостей надання відомостей публічних електронних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, та деяких інших публічних електронних реєстрів, на нашу думку, мають бути внесені окремими законами з урахуванням висловлених міркувань.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*